

KAPITAŁ LUDZKI
 NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

 Projekt współfinansowany przez
 Unię Europejską w ramach
 Europejskiego Funduszu
 Społecznego

UNIA EUROPEJSKA
 EUROPEJSKI
 FUNDUSZ SPOŁECZNY

Nazwa przedmiotu		Kod ECTS	
Literatura współczesna (1939-89) - wykład		9.2.0502	
Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot			
Zakład Historii Literatury Polskiej			
Studia			
wydział	kierunek	poziom	pierwszego stopnia
Wydział Filologiczny	Filologia polska	forma	stacjonarne
		moduł	wszystkie
		specjalnościowy	wszystkie
		specjalizacja	wszystkie
Nazwisko osoby prowadzącej (osób prowadzących)			
dr hab. Marcin Całbecki, profesor uczelni; dr Bartosz Dąbrowski; dr hab. Zbigniew Kaźmierczyk, profesor uczelni; prof. dr hab. Kazimierz Nowosielski; prof. dr hab. Stefan Chwin; prof. UG, dr hab. Aleksandra Ubortowska; dr hab. Piotr Millati, profesor uczelni			
Formy zajęć, sposób ich realizacji i przypisana im liczba godzin		Liczba punktów ECTS	
Formy zajęć		3	
Wykład		30 godzin - udział w wykładach;	
Sposób realizacji zajęć		15 godzin - samodzielne studiowanie literatury;	
zajęcia w sali dydaktycznej		30 godzin - przygotowanie do egzaminu z egzaminem.	
Liczba godzin		Razem: 75 godzin = 3 ECTS.	
Wykład: 30 godz.			
Termin realizacji przedmiotu			
2025/2026 letni			
Status przedmiotu		Język wykładowy	
obowiązkowy		polski	
Metody dydaktyczne		Forma i sposób zaliczenia oraz podstawowe kryteria oceny lub wymagania egzaminacyjne	
Wykład problemowy		Sposób zaliczenia	
		Egzamin	
		Formy zaliczenia	
		egzamin ustny	
		Podstawowe kryteria oceny	
		Student otrzymuje zaliczenie na podstawie:	
		Wykład:	
		<ul style="list-style-type: none"> warunkiem dopuszczenia do egzaminu jest wcześniejsze zaliczenie zajęć w formie ćwiczeń oraz zajęć w formie wykładu, na które składa się kolokwium lub pracy pisemnej - o formie decyduje Prowadzący i informuje o niej studentów na początku cyklu zajęciowego (100%); na egzamin ustny składa się omówienie trzech zagadnień/pytań wylosowanych z puli. Treść zagadnień egzaminacyjnych zostaje podana do wiadomości na początku nauki przedmiotu. Treścią bazową egzaminu jest pro-blematyka wykładu z semestru 6. oraz ćwiczeń z semestrów 5. i 6. Podstawowy zasób wiedzy studiującego określa lista lektur przypisana do danego przedmiotu. 	
Sposób weryfikacji założonych efektów uczenia się			

zakładany efekt uczenia się	egzamin
	Wiedza
K_W01	+
K_W02	+
	Umiejętności
K_U01	+
K_U03	+
K_U05	+
K_U06	+
	Kompetencje społeczne
K_K01	+
K_K05	+
K_K06	+

Określenie przedmiotów wprowadzających wraz z wymogami wstępnymi

A. Wymagania formalne

Zaliczenie przedmiotu "Literatura współczesna 1939-1989 - ćwiczenia - poezja" w semestrze 5.

B. Wymagania wstępne

Podstawowa wiedza z zakresu poetyki za szczególnym uwzględnieniem genologii (chyba, że w szczególnych przypadkach prowadzący postanowi inaczej).

W przypadku studentów z zagranicy konieczna jest znajomość języka polskiego w stopniu umożliwiającym zrozumienie treści prezentowanych podczas zajęć i aktywny w nich udział.

Cele kształcenia

Studujący znają autorów i dzieła współczesnej literatury polskiej 1939-1989, potrafią umiejscowić tę wiedzę w porządku procesów historycznych i mają spójny obraz omawianej epoki literackiej. Dysponują też podstawową wiedzą na temat badań naukowych poświęconych tej dziedzinie. Są w stanie samodzielnie wskazywać na związki i zależności wpisane immanentnie w ten wyimek procesu historycznoliterackiego. Potrafią też analizować wskazane teksty literackie i naukowe, zarówno w formie pisemnej, jak i ustnej oraz mają kompetencje do stawiania metodycznych pytań odnoszących się do omawianego okresu literackiego.

Treści programowe

Problematyka wykładu:

Związki współczesnej literatury polskiej z wcześniejszymi epokami literackimi, ujęcie tej epoki w „długim trwaniu” historii literatury polskiej. Ekspozycja podstawowych prądów literackich obecnych w literaturze polskiej 1939-1989. Omówienie dzieła najważniejszych autorów epoki, jak i wprowadzenie do biografii kluczowych poetów, prozaików i dramaturgów. Przedstawienie metod badań literatury 1939-1989 z uwzględnieniem najnowszych form problematyki dzieł tego okresu. Uzupełnienie wiedzy na temat współczesnej literatury polskiej 1939-1989 o odpowiedni kontekst europejski i światowy; ujęcie zagadnień przedmiotu w szerszej perspektywie ewolucji literatury europejskiej i światowej.

Wykaz literatury

Każdorazowo, na początku semestru prowadzący wybiera listę lektur wymaganych do zaliczenia przedmiotu.

A. Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

A.1. wykorzystywana podczas zajęć

- Baczyński K. K., Wybór poezji, oprac. J. Święch, Wrocław 1998,
- Barańczak S., 159 wierszy. 1968-1980, Kraków 1990 („Dziennik poranny”, Tryptyk z betonu, zmęczenia i śniegu”),
- Białoszewski M., Utwory zebrane, t. 1-9, Warszawa 1987-2000 („Obroty rzeczy”, Odczepić się”),
- Grochowiak S., Wybór poezji, oprac. J. Łukasiewicz, Wrocław 2000, („Menuet z pogrzebaczem”),
- Herbert Z., Poezje, Warszawa 1998 („Struna światła”, „Studium przedmiotu”, „Pan Cogito”),
- Miłosz Cz., Wiersze, t. 1-4. Dzieła zebrane, Kraków 2001-2004 („Ocalenie”, Gdzie wschodzi słońce i kędy zapada”),
- Nowak T., Psalmi, Kraków 1994,
- Przyboś J., Sytuacje liryczne, oprac. E. Balcerzan, Wrocław 1989 („Narzędzie ze światła”),
- Różewicz T., Poezje, t. 1-2, Wrocław 205-2006 („Niepokój”, „Na powierzchni poematu i w środku”),
- Szymborska W., Wiersze wybrane. Wybór i układ autorki, Kraków 2001 („Wielka liczba”, „Ludzie na moście”),
- Świetlicki M., Zimne kraje, Kraków 1989,
- Twardowski J., Rwane prosto z krzaka. Wybór wierszy dokonany przez autora, Warszawa 1996,
- Wał A., Wybór wierszy, oprac. A. Dziadek, Wrocław 2008 („Wiersze śródziemnomorskie”),
- Wierzyński K., Wybór poezji, oprac. K. Dybciak, Wrocław 1991 („Kufier na plecach”, „Sen mara”),

- Wojacek R., Utwory zebrane, oprac. B. Kierc, Wrocław 1976 („Nie skończona krucjata”),
- Woroszyński W., Śmierci nie ma. Poezje 1945-1948. Zagłada gatunków, Warszawa 1970,
- Zagajewski A., Dzikie czereśnie. Wybór wierszy, Kraków 1992 („Jechać do Lwowa”).
- Andrzejewski J., Trzy opowiesci, Warszawa 1980 („Ciemności kryją ziemię”),
- Białoszewski M., Pamiętnik z powstania warszawskiego, Warszawa 1970,
- Borowski T., Utwory wybrane, oprac. A. Werner, Wrocław 1991,
- Brandys K., Wariacje pocztowe, Warszawa 1972,
- Dygat S., Jezioro Bodeńskie, Warszawa 1981,
- Gombrowicz W., Trans-Atlantyk, Kraków 1986,
- Grynberg H., Żydowska wojna, Warszawa 1965,
- Herling-Grudziński G., Inny świat. Zapiski sowieckie, Warszawa 1989,
- Herling-Grudziński G., Opowiadania zebrane, t. 1-2, Warszawa 1999 („Pieta dell' Isola”, „Prochy”),
- Huelle P., Weiser Dawidek, Gdańsk 1987,
- Iwaszkiewicz J., Sny: Ogrody: Sérenité, Warszawa 1974,
- Iwaszkiewicz J., Noc czarncowa; Zarudzie: Heydenreich, Warszawa 1976 („Zarudzie”),
- Kapuściński R., Cesarz, Warszawa 1978,
- Konwicki T., Sennik współczesny, Warszawa 1963,
- Kuncewiczowa M., Fantomy, Lublin 1974,
- Mackiewicz J., Droga donikąd, Londyn 1993,
- Nowak T., A jak królem, a jak katem będziesz, Warszawa 1970,
- Nałkowska Z., Dzienniki czasów wojny, Warszawa 1972,
- Redliński E., Konopielka, Warszawa 1973,
- Rudnicki A., Sto jeden, t. 1-2, Kraków 1984-1985, („Złote okna”, „Kupiec łódzki”),
- Tyrmand L., Dziennik 1954, Warszawa 1999.
- Białoszewski M., Teatr osobny 1955-1963, Warszawa 1971,
- Gałczyński K.I., Teatrzyk zielona gęś przedstawia, oprac. K. Gałczyńska, Warszawa 1984,
- Głowacki J., Polowanie na karaluchy, „Dialog” 1990, nr 5,
- Gombrowicz W., Dzieła t. 6, Kraków 1986 („Ślub”),
- Iredyński I., Sytuacje teatralne. Wybrane utwory sceniczne, Warszawa 1974 („Żegnaj Judaszu”),
- Mrozek S., Utwory sceniczne, t. 1-2, Kraków 1973 („Na pełnym morzu”),
- Mrozek S., Utwory sceniczne nowe, Kraków 1975 („Emigranci”),
- Różewicz T., Teatr, wstęp J. Kelera, t. 1-2, Kraków 1998 („Kartoteka”, „Pułapka”, „Stara kobieta wysiaduje”),
- Słobodzianek T., Obywatel Pekosiewicz, „Dialog” 1989, nr 5,
- Szaniawski J., Wybór dramatów, oprac. A. Hutnikiewicz, Wrocław 1988 („Dwa teatry”).
- Burkot S., Literatura polska w latach 1939-1999, Warszawa 2002,
- Drewnowski T., Literatura polska 1944-1989. Próba scalenia: obiegi, wzorce, style, Warszawa 1997,
- Matuszewski R., Literatura polska 1939-1991, Warszawa 1997,
- Klimaszewski B., Nowakowska E. R., Wyskiel W., Mały słownik pisarzy polskich na obczyźnie 1939-1980, Poznań 1992,
- Literatura polska XX wieku. Przewodnik encyklopedyczny, t. 1-2, Warszawa 2000,
- Słownik literatury polskiej XX wieku, red. A. Brodzka i In., Wrocław 1992,
- Słownik realizmu socjalistycznego, red. Z. Łapiński, W. Tomasiak, Kraków 2004,
- Współcześni polscy pisarze i badacze literatury. Słownik bibliograficzny, zespół pod red. J. Czachowskiej, A. Szałagan, t. 1-10, Warszawa 1994-2007.

A.2. studiowana samodzielnie przez studenta

- Bardijewska F., Własna przestrzeń. Szkice o dramacie współczesnym, Warszawa 1987,
- Burkot S., Proza polska 1945-1980, Warszawa 1982,
- Danilewicz-Zielińska M., Szkice o literaturze emigracyjnej 1939-1989, wyd. II, Wrocław 1995,
- Czapliński P., Śliwiński P., Literatura polska 1976-1998. Przewodnik po prozie i poezji, Kraków 1999,
- Kelera J., Panorama dramatu. Studia i szkice, Wrocław 1989,
- Krajewska A., Dramat i teatr absurdu w Polsce, Poznań 1996,
- Nycz R., Sylwy współczesne, Kraków 1996.

B. Literatura uzupełniająca

- Balcerzan E., Przygody człowieka książkowego, Barańczak S., Uciekinier z utopii. O poezji Zbigniewa Herberta, Londyn 1984,
- Błoński J., Forma, śmiech i rzeczy ostateczne. Studia o Gombrowiczu, Kraków 1994,
- Burek T., Żadnych marzeń, Warszawa 1989,
- Czytanie Herberta, red. P. Czapliński, P. Śliwiński, E. Wiegandt, Poznań 1995,
- Dramat polski XIX i XX wieku. Interpretacje i analizy, red. M. Ludorowicz, Lublin 1987,
- Fiut A., Moment wieczny. Poezja Czesława Miłosza, Paryż 1987,
- Gombrowicz i krytycy, red. Z. Łapiński, Kraków 1984,
- Jarzębski J., W Polsce czyli wszędzie, Warszawa 1992,

- Janion M., Plac generała. Eseje o wojnie, Warszawa 1998,
- Kelera J., Od „Kartoteki do „Pułapki”, [w:] Różewicz. Teatr, t. 1., Kraków 1990,
- Kwiatkowski J., Klucze do wyobraźni, Kraków 1973,
- Kwiatkowski J., Magia poezji. O poetach polskich XX wieku, Kraków 1995,
- Łapiński Z., Ja Ferdynand, Kraków 1994,
- Majchrowski Z., „Poezja jak otwarta rana”. Czytając Różewicza, Warszawa 1993,
- Nyczek T., Powiedz tylko słowo. Szkice literackie wokół „pokolenia '68”, Londyn 1985,
- Poznawanie Miłosza. Studia i szkice o twórczości poety, red. J. Kwiatkowski, Kraków 1985,
- Przybylski R. K., Być i pisać. O prozie G. Herlinga-Grudzińskiego, Poznań 1991,
- Radość czytania Szymborskiej, red. S. Balbus, Kraków 1996,
- Sobolewska A., Polska proza psychologiczna 1945-1950, Warszawa 1979,
- Sporne postaci polskiej literatury współczesnej, red. A. Brodzka, Warszawa 1994,
- Sporne postaci polskiej literatury współczesnej. Następne pokolenia, red. A. Brodzka, Warszawa 1995,
- Wyka K., Pogranicze powieści, Warszawa 1974.

Kierunkowe efekty uczenia się	Wiedza
K_W01, K_W02 K_U01, K_U03, K_U05, K_U06 K_K01, K_K05, K_K06	K_W01, K_W02 Student: <ul style="list-style-type: none"> • ma podstawową wiedzę o miejscu i znaczeniu literatury polskiej lat 1939-1989 w procesie historycznoliterackim i w procesie kształtowania kultury (K_W01, K_W02), • zna kluczowe dla epoki prądy literackie i potrafi przyporządkować im dzieła literackie okresu (K_W01, K_W02), • zna odpowiedni kontekst europejski i światowy oraz związki z innymi dziedzinami nauk humanistycznych umożliwiające kompetentną interpretację polskich dzieł literackich tego okresu (K_W01, K_W02), • zna biografie najważniejszych twórców epoki i potrafią ją powiązać z wykładnią stosownych dzieł literackich okresu (K_W01, K_W02). Umiejętności K_U01, K_U03, K_U05, K_U06 Student: <ul style="list-style-type: none"> • potrafi analizować dzieła literackie lat 1939-1989 (K_U01, K_U03), • potrafi rozpoznawać związki i zależności pomiędzy dziełami literackimi okresu (K_U01, K_U03), • potrafi wkomponować analizowane dzieło literackie w szerszy kontekst prądu literackiego typowego dla epoki (K_U01, K_U03), • umie samodzielnie przedstawić interpretację utworu literackiego epoki, która będzie bazowała na wiedzy z historii literatury danego okresu (K_U01, K_U03, K_U05), • potrafi łączyć wiedzę na temat literatury polskiej 1939-1989 z europejskim i światowym dziedzictwem kulturowym tych lat (K_U01, K_U03), • jest w stanie przygotować spójną i logiczną wypowiedź ustną i pisemną, w której dokonana zostanie problematyzacja zagadnień historycznoliterackich związanych z współczesną literaturą polską lat 1939-1989 (K_U01, K_U03, K_U05), • zna zakres posiadanej przez siebie wiedzy na temat współczesnej literatury polskiej 1939-1989 (K_U06). Kompetencje społeczne (postawy) K_K01, K_K05, K_K06 Student: <ul style="list-style-type: none"> • jest otwarty na nowe idee i gotów do przeformułowania swojego stanowiska (K_K01), • samodzielnie podejmuje i inicjuje proste działania badawcze związane ze współczesną literaturą polską 1939-1989 (K_K01), • ma świadomość znaczenia współczesnej literatury polskiej dla kształtowania się więzi społecznych (K_K01, K_K05), • ma świadomość znaczenia dziedzictwa kulturowego wpisanego we współczesną literaturę polską 1939-1989 oraz własnej odpowiedzialności za jego zachowanie (K_K01, K_K05, K_K06), • rozumie potrzebę uczestniczenia w życiu kulturalnym i zachęcania innych do kontaktów z kulturą (K_K01, K_K05, K_K06).
Kontakt	

marcin.calbecki@ug.edu.pl